

2005-11-28

dnr. 511-10939-02
dossiernr. 0381-02-087

Naturreservatet

Brygggholmen

Enköpings kommun

- Länsstyrelsens beslut
- Syfte med reservatsbildningen
- Administrativa data
- Grund för beslutet
- Beskrivning av naturreservatet
- Reservatsföreskrifter
- Ärendets beredning
- Bilagor
- Sändlista

2005-11-28

dnr. 511-10939-02
dossier. 0381-02-087

Bildande av naturreservatet Bryggholmen i Enköpings kommun och fastställande av skötselplan

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Länsstyrelsen förklarar, med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808), Bryggholmen som naturreservat med föreskrifter enligt nedan och skötselplan enligt bilaga A. Reservatet har den avgränsning som framgår av bifogad karta, bilaga C och med de gränser som slutligen utmärks i fält.

För att trygga ändamålet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen, med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken, att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet, se nedan under rubriken RESERVATSFÖRESKRIFTER.

Ordningsföreskrifter utfärdade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken skall gälla omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen meddelar med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken, bestämmelser för förvaltningen av reservatet genom att fastställa den till beslutet bifogade skötselplanen, bilaga A. Länsstyrelsen Uppsala län skall vara förvaltare av reservatet.

Beslutet skall kungöras i Uppsala läns författningssamling. Kungörelse ska även införas i ortstidningarna Upsala Nya Tidning och Enköpingsposten.

SYFTE MED RESERVATSBILDNINGEN

Syftet med reservatsbildningen är att

- skydda och bevara Bryggholmens karaktäristiska målarnatur och ålderdomliga kulturlandskap, de geologiska bildningarna och de hydrologiska betingelserna,
- bevara och utveckla naturtyper såsom ädellövskogar, äldre lövrika barrskogar, sumpskogar, ädellövrika bergbranter och åkerbryn med gamla, grova solexponerade träd. Den biologiska mångfalden som är förknippad med nämnda förhållanden ska bevaras och stärkas och förutsättningarna ska vara goda för en långsiktig överlevnad av befintliga rödlistade arter,
- ta till vara områdets möjligheter för friluftsliv, tillåta anordningar för att underlätta allmänhetens möjligheter till naturupplevelser, i den mån det inte strider mot bevarandeintressena,

2005-11-28

dnr. 511-10939-02
dossienr. 0381-02-087

- ta till vara områdets möjligheter för sådan forskning och undervisning som är förenlig med bevarandeintressena.

ADMINISTRATIVA DATA

Naturresevatets namn: Bryggholmen

RegDOS ID: 03-2994

Beteckning enligt
Natura 2000: SE0210290

Kommun: Enköping

Församling: Vallby

Fastigheter: Bryggholmen 1:1

./A Markägare: se skötselplan, bilaga A

Förvaltare: Länsstyrelsen Uppsala län

Fastighetsanknutna
rättigheter: Fastigheten Bryggholmen 1:104 innehar båtplats och badplats, (rättighet 0381-01/73.1).
Fastigheten Bryggholmen 1:106 innehar båtplats, (rättighet 0381-01/73.2) och vattentäkt, (rättighet 0381-01/73.3)
Arne Lawaczek innehar jordbruksarrende på Bryggholmen 1:1, som omfattar 43 ha jordbruksmark. (avtalet gäller t o m 2007)
Torbjörn Forsberg och Carl-Henrik Stime är jaktarrendatorer på Bryggholmen 1:1. De båda står gemensamt för kontraktet. Upplåtelsen är gjord enligt LRF:s och Jägarförbundets formulär 3 och gäller fem år fr.o.m. 2004-07-01.

./B Lägesbeskrivning: Reservatet är beläget i Mälaren, ca 12 km SSO om Enköpings tätort. Läget framgår av bifogad översiktskarta, se bilaga B.

./C Gräns: Området har markerats med heldragen linje på bifogad reservatskarta, bilaga C.

2005-11-28

dnr. 511-10939-02
dossienr. 0381-02-087

Koordinat i rikets system (RT90):	x = 1575300; y = 6601600
Fastighetskarta (Ekonomisk karta):	117 04 Rönnholmsudd 117 05 Vallby
Terrängkarta (Topografisk karta):	11 H Enköping SV och SO
Naturgeografisk region:	Svealands sprickdalsterräng med lerslättdalar och sjöbäcken (24)
Area:	Totalt 173,3 hektar
Area Natura 2000:	Totalt 83,0 hektar
. / A Markslag och naturtyp:	se skötselplan, bilaga A
. / A Naturtyper enligt Natura 2000:	se skötselplan, bilaga A

GRUND FÖR BESLUT

Bevarandevärden

De biologiska bevarandevärdena utgörs av naturtyper såsom luckiga, lövrika skogar och blandädellövlundar, med ett stort inslag av ädla lövträd samt död lövved. I området finns många krävande och hotade arter knutna till just ädellövträd. Naturvärdena är även knutna till det ålderdomliga jordbrukslandskapet, bland annat till de väl utvecklade åkerbrynen med gamla, solexponerade ädellövträd.

De kulturhistoriska bevarandevärdena består främst av ett ålderdomligt kulturlandskap samt av sju fasta fornlämningar och två kulturhistoriska lämningar. Utanför reservatet ligger kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsemiljöer.

Bryggholmens geovetenskapliga värden består i dess omväxlande geomorfologi och småkuperade topografi, med hållmarker och blockrika marker, samt sluttningar och slänter.

Bryggholmen har höga värden för friluftslivet bland annat för att landskapet utgör en naturskön Mälarnaturmiljö och ett ålderdomligt Mälarnära odlingslandskap. Naturupplevelser underlättas av markerade vandringsleder och rastplatser med utsiktsplatser och vackra vyer.

2005-11-28

dnr. 511-10939-02
dossienr. 0381-02-087

Bevarandevärden beskrivs mer utförligt under rubriken "Beskrivningsdel" i skötselplanen.

Prioriterade bevarandevärden

De prioriterade *biologiska bevarandevärdena* består av naturtyper så som hävdpräglade blandädellövlundar med lönn, lind, ek och alm samt brantskog av ädellövräk typ. Biologiska strukturer som ska prioriteras är gamla lövträd, solexponerade ädla lövträd, död ädellövvved och välutvecklade bryn med friställda lövträd. Arter som prioriteras är hotade (sårbara) arter som lever på ädellövräk, som även utgör livsmiljö för många andra rödlistade och krävande arter i området. Sådana arter är de bägge vedlevande skalbaggar *Laemophloeus monilis* och *Mordellistena neuwaldeggiana* som lever på lind, lavarna *savlundlav* och *alléägglav* som bägge lever på alm, samt laven *allékantlav* lever på solexponerade ädelövräk. Även *skogsnettviol* (dock ej hotad) som förekommer rikligt i en av de sydliga blandädellövlundarna vid Salta skär, ska prioriteras i bevarandearbetet.

Även *friluftsvärden* och *kulturvärden* ska prioriteras bland annat genom att bevara det ålderdomliga Mälarnas odlingslandskapet. Möjligheter till naturupplevelser prioriteras genom till exempel markerade vandringsleder och rastplatser med utsiktsplatser och vackra vyer.

Natura 2000

Bryggsholmen utgör Natura 2000-området enligt miljöbalken (MB) 7 kap 27 §.

Naturvärdesbedömningar

Reservatet ingår i objektet (81.158), som i länets naturvårdsprogram (1987) bedömdes tillhöra klass II (mycket högt naturvärde). I Länsstyrelsens motivering framhölls betydelsen av värdefulla bryn, strandängar, strövskogar, landskapsbild och badmöjligheter.

Skogsvårdsstyrelsen har beskrivit sex nyckelbiotoper och fyra naturvärdesobjekt på sammanlagt 24 hektar. Motiveringen är bl.a. ädellövskog samt nyckelelement som t.ex. gammal hassel, gamla ädellövräk, hålträd med mulm, död ved och lodytor.

BESKRIVNING AV NATURRESERVATET

Allmän beskrivning, historisk och nuvarande markanvändning, områdets bevarandevärden, intressen för allmänheten och referenser, se skötselplanen.

2005-11-28

dnr. 511-10939-02
dossier. 0381-02-087

RESERVATSFÖRESKRIFTER

- A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken angående inskränkning i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom reservatsområdet
-

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar reservatsområdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden såsom att gräva, muddra, spränga, schakta, plöja, dämna, nydika, underhållsrensa dike, skyddsdikey eller på annat sätt föra bort vatten, lägga igen öppna åkerdiken, utfylla, tippa, markbereda, bryta stubbar eller utföra annan direkt eller indirekt markbearbetning med undantag för,
 - åtgärder enligt skötselplanen
 - arkeologiska undersökningar inom utredningsområde för glasbruk
 - åtgärder vid tillsyn och underhåll av ledningar
 - underhåll av diken som dränerar åkermark, vägar eller tomter,
2. uppföra byggnad eller anlägga väg, brygga, parkeringsplats eller annan anläggning med undantag för i skötselplanen angivna anläggningar och anordningar,
3. dra fram mark- eller luftledning,
4. framföra motordrivet fordon utanför befintliga vägar med undantag för körning i samband med jordbruksändamål, vid jakt för borttransporterande av storvilt, vid skötsel av reservatet samt vid tillsyn och underhåll av ledningar,
5. anordna upplag med undantag för tillfälligt upplag i samband med skötsel av reservatet enligt skötselplanen,
6. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra växtnäringsämnen eller göra andra ingrepp som kan innebära förorening eller annan förändring av marken med undantag av åtgärder i samband med odling av åkermark enligt skötselplanen,
7. anbringa eller upplåta mark för tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförlig anordning med undantag av informationstavlor om reservatet,
8. avverka, röja, skogsodla eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller annan växtlighet med undantag för
 - erforderliga åtgärder enligt skötselplan,
 - nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning,

2005-11-28

dnr. 511-10939-02
dossienr. 0381-02-087

9. införa för trakten främmande växt- och djurart/ras med undantag för husdjur i samband med beteshävd,
10. Utfodra vilt med undantag för stödåtgärder för hotad eller missgynnad art,
11. upplåta plats för ridning, camping, orienteringsverksamhet eller liknande arrangemang, uppställning av husvagn, släpvagn eller motordrivet fordon,

Dessutom gäller:

12. föreskrifter nedan under punkt C gällande allmänheten gäller även markägare och innehavare av särskild rätt med undantag för åtgärd som är nödvändig för att kunna bruka och sköta reservatsområdet eller för att kunna utöva sin särskilda rätt, t ex jakt och ledningsunderhåll.

- B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken angående markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
-

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att åtgärder vidtas inom området som framgår av till detta beslut bifogad fastställd skötselplan.

- C. Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om vad allmänheten har att iaktta inom reservatsområdet
-

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och andra författningar är det förbjudet att:

1. gräva, hacka eller på annat sätt skada jordytan,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, gräva upp eller plocka blommor, gräs, mossor, svampar, lavar eller på något annat sätt bortta eller skada växter eller växtdelar av något slag, med undantag för plockning av matsvamp, frukt och bär
3. fånga, döda eller bortföra djur, föra bort ägg, rom eller bo eller på annat sätt medvetet störa djurlivet,
4. elda utom på anordnad plats,
5. medföra hund eller annat husdjur som ej är kopplad,
6. framföra motordrivet fordon utanför vägområde

2005-11-28

dnr. 511-10939-02
dossier. 0381-02-087

ÄRENDETS BEREDNING

Bryggholmen köptes in av Enköpings kommun för natur- och friluftsändamål. Enköpings kommun har tagit initiativ till reservatsbildning och även tagit fram underlag till skötselplan. Kommunen har föreslagit att Länsstyrelsen bildar reservat eftersom huvuddelen av området är Natura 2000-område. Förslag till beslut och skötselplan har tagits fram av Länsstyrelsen.

Överenskommelse om intrångsersättning har tecknats med markägarna i februari 2004. Marken ägs av Stiftelsen Brygggolmen. Förvaltare av reservatet kommer att vara Länsstyrelsen i Uppsala län.

Förslag till reservatsbeslut och skötselplan remitterades år 2005 till markägare, sakägare, berörda myndigheter och organisationer (se sändlista). Yttrande har inkommit från Stiftelsen Brygggolmen, Enköpings kommun, Skogsvårdsstyrelsen, Sveriges Geologiska undersökning, Bergsstaten, Vattenfall, Vägverket, TeliaSonera, Upplandsstiftelsen, Naturskyddsföreningen i Enköping samt Naturskyddsföreningen i Uppsala län. Inkomna yttranden är i huvudsak utan erinran med undantag av förslag till några mindre tillägg och ändringar, redaktionella synpunkter och påpekanden av några felskrivningar. Länsstyrelsen har arbetat in remissinstansernas synpunkter i beslutet och skötselplanen.

Detta beslut gäller från den dag det vinner laga kraft.

Beslutet kan överklagas hos regeringen, Miljödepartementet, se bilaga D.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Anders Björck. I den slutliga handläggningen deltog även länsrådet Leif Byman, länsassessor Kerstin Lagerlöf, miljövårdsdirektör Leif Sandin, länsantikvarie Karl-Johan Eklund, länsarkitekt Fredrik Meurman, naturvårdsdirektör Yvonne Aldentun och naturvårdshandläggare Sara Lindh, föredragande.

Anders Björck

Sara Lindh

2005-11-28

dnr. 511-10939-02
dossienr. 0381-02-087

BILAGOR

- A. Skötselplan
- B. Översiktskarta, skala 1:100 000
- C. Reservatskarta, skala 1:10 000
- D. Skötselområdeskarta, skala 1:10 000 (ortofoto)
- E. Hur man överklagar